Lietas arhīva Nr. K33-0124-22/5
ECLI:LV:RIRT:2022:0221.16870000321.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022. gada 21. februārī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese A. Briede,
piedaloties prokuroram V. Ratnikam,
aizstāvei I. Šikai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 237.[1] panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ pārkāpa sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu ierīču aprites aizliegumu.

/pers. B/, pārkāpjot Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] panta pirmās daļas prasības, ka fiziskajām personām aizliegts iegadāties, glabāt un lietot Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minētas, sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem vai to traucēšanai speciāli radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumentus un to komponentus un programmatūras, izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā un vietā, nelikumīgi iegādājās ierīci "Wifi Hidden Camera", ar pamācību, CD disku, "MicroSD" karti un apaļas formas plastmasas turētāju.

Minēto ierīci /pers. B/ nelikumīgi glabāja līdz 2020. gada 1. oktobrim, kad /pers. B/ dzīvesvietā /adrese/, sankcionētas kratīšanas laikā Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbinieki to atrada un izņēma.

Ar 2021. gada 3. marta Valsts drošības dienesta atzinumu Nr. /atzinuma numurs/ konstatēts, ka izņemtā ierīce "Wifi Hidden Camera" ir uzskatāma par tādu, kas primāri paredzēta slēptai videonovērošanai vai videodokumentēšanai. Ierīces shēmas platei ir pievienots vads ar antenu un plakans kabelis ar kameras moduli ar "adatas acs" tipa lēcu (*pinhole lens*). Ierīce var veikt video ierakstu. Ierakstītā informācija tiek saglabāta atmiņas kartē. Konfigurēt un vadīt ierīci iespējams ar viedtālruņa vai datora palīdzību, kuros uzinstalēta atbilstoša lietotne. Ar lietotnes palīdzību iespējams skatīties video arī tiešsaistes režīmā. Ierīce funkcionē un ir darba kārtībā. Ierīces komplektācijā ir iekļautas speciālas melnas plastmasas apģērba pogu un skrūvju galvas imitācijas, kas paredzētas kameras maskēšanai. Ierīce "Wifi Hidden Camera" atbilst Ministru kabineta 2007. gada 25. septembra noteikumu Nr. 645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" pielikuma 10A905.b.1 sadaļā "Sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem vai to traucēšanai speciālas radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumenti, komponentes un programmatūra" punktā "iekārtas un ierīces slēptai videonovērošanai un videodokumentēšanai" iekļautajām precēm. Atbilstoši Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 1. panta 1. punktā noteiktajam, minētā ierīce ir stratēģiskas nozīmes prece, jo ir iekļauta Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā.

Tādā veidā /pers. B/ izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā un vietā nelikumīgi iegādājās un līdz 2020. gada 1. oktobrim nelikumīgi glabāja savā dzīvesvietā /adrese/, speciāli radītu ierīci "Wifi Hidden Camera", ar pamācību, CD disku, "MicroSD" karti un apaļas formas plastmasas turētāju, kas izmantojama sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem, tas ir, slēptai videonovērošanai vai videodokumentēšanai, līdz ar to /pers. B/ pārkāpa sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem speciāli radītu ierīču aprites aizliegumu.

Ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 237.[1] panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais /pers. B/ tiesas izmeklēšanā savu vainu Krimināllikuma 237.[1] panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā neatzina.

Apsūdzētais tiesas sēdē liecināja, ka 2018. gada 18. novembrī ar laulāto /pers. C/ intensīvi meklēja kameru. /pers. C/ negāja bērna kopšanas atvaļinājumā un lai bērnu varētu novērot, kad istabā vai ārā guļ, vai viņš neraud, vai nav sagriezies, pēc iespējās ātrāk vajadzēja nopirkt videokameru.

Meklēja kameru Latvijā, neko neatrada, meklēja "Amazon" Vācijas mājas lapā, kur klāsts ir milzīgs. Konkrēto kameru uz to brīdi "Amazon" ieteica izvēlēties. Neiedziļinājās kameras parametros, jo bilde, kuru varēja redzēt, bija liela, un daudz nedomājot kameru iegādājās 2018. gada 18. novembrī. Samaksāja par to 32,99 *euro* un piegādes maksa no Vācijas bija 7,19 *euro*, kopā samaksāja 40,18 *euro*. Nedomāja, ka tā ir kāda stratēģiska iekārta. Iedziļinoties Ministru kabineta noteikumos Nr. 645 "Nacionālās Stratēģiskās nozīmes preču un pakalpojumu saraksts", tad šī iekārta nav speciāli izstrādāta, pielāgota, pārveidota, ieslēpta un maskēta. Tā ir kamera mājas, ofisa drošībai. Pēc bildes nevar saprast, ka kamerai ir samazināti izmēri vai tā ir kādā veidā bīstama iegādei un par to draud krimināatbildība. Nenojauta, ka kaut kas tamlīdzīgs var būt. Kad kameru saņēma, konstatēja, ka kameras darbības rādiuss ir līdz 10 metriem, to var ieslēgt, bet tā filmē sliktā kvalitātē un nevarēja to savienot ar telefonu. Līdz ar ko tā nebija izmantojama. Kamera pēc būtības būtu jāizmet ārā, bet 2018. gadā to ielika atvilktnē un nav to aizticis. Kameras parametros iedziļinājās tikai, kad tika izvirzīta apsūdzība. Baterijas termiņš kamerai bija kādas 15 minūtes, rādiuss bija 10 metri, nevar slēpti nofilmēt. Kameru piegādāja kurjers, ievedot to Latvijā, izejot muitas un robežsardzes procedūras. Ja būtu kaut kas aizdomīgs, tad noteikti vērstu uzmanību, dotu ziņu un preci nepiegādātu.

Uzskata, ka kratīšana dzīvesvietā notika, jo bija iesaistījies politikā, un viņa politiskā apvienība ieguva vienu mandāta vietu pašvaldību vēlēšanās. Apsūdzētajam ir maģistra grāds uzņēmējdarbībā, ir bijusi pielaide valsts noslēpumiem. Piecus gadus bija zemessargs līdz 2021. gada oktobrim, zemessardze nepagarināja līgumu. Trīs gadus no tiem bija speciālās uzdevumu nodaļas zemessargs, kur sadarbībā ar speciālo uzdevumu vienību un citiem

instruktoriem viņiem veica apmācību izdzīvošanai "X stundas" apstākļos. Vairs nav zemessargs, bet viņu gaida atpakaļ, jo tur strādājis daudzus gadus, ir daudz dažādas apliecības, gan spridzināšanā, gan šaušanā, gan maskēšanās. Ir noderīga persona zemessardzē, bet šobrīd viņam nevar pagarināt līgumu, jo uzsākts kriminālprocess.

/pers. B/ neapšauba lietas materiālos esošo Valsts drošības dienesta atzinumu, jo tur strādā augsta līmeņa speciālisti, bet, ja runā par kameras darba kārtību, tad darba kārtībā tā bija, bet to nevarēja savienot pat ar telefonu. Kameras rādiuss bija 10 metri, tas nav nekas slepens un baterijas derīguma termiņš bija 15 minūtes. Vācijas "Amazon" mājas lapā ir vismaz 50 tādas kameras, kuras visas būtu pakļaujamas aizliegumam un kriminālprocesam, ja kāds tās būtu iegādājies. Kamera nav speciāli pielāgota, tā būtu pielāgota, ja apsūdzētais to būtu kaut kur iešuvis. Kamera ir diezgan liela. Kamera nav speciāli pārveidota, kāda tā ir no rūpnīcas, tāda tā arī ir, tā nav ieslēpta, nav maskēta. Uzskata, ka kamera neatbilst Ministru kabineta noteikumiem Nr. 645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu". /pers. B/ kā speciālo uzdevumu nodaļas zemessargs ir veicis video filmēšanu, ir veicis pretizlūkošanu un izlūkošanu gan filmējot, gan nefilmējot. Ir filmējis ar video reģistratoru no mašīnas un ir izmantojis savām vajadzībām, rakstot par to atskaites.

[3] Tiesas izmeklēšanā, veicot pierādījumu pārbaudi, vērtējot visus pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā iegūtos pierādījumus kopumā un savstarpējā saistībā, tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina pilnībā pierādīta.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētais /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 237.[1] panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu. Apsūdzētā noziedzīgās darbības ir pareizi kvalificētas, līdz ar ko pastāv Kriminālprocesa likuma 520. pantā paredzētais pamats notiesājoša sprieduma taisīšanai.

[4] Lietā nav strīda, ka 2020. gada 1. oktobrī apsūdzētā dzīvesvietā /adrese/, sankcionētas kratīšanas laikā mājas pirmā stāva darba galda atvilktnē Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbinieki atrada un izņēma kameru "Wifi Hidden Camera" ar pamācību, CD disku, "MicroSD" karti un apaļas formas plastmasas turētāju. Minēto pierāda Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Otrās nodaļas /amats/ /pers.D/ ierosinājumā par kratīšanas izdarīšanu cita kriminālprocesa ietvaros norādītās ziņas (lietas 6.-7. lapa), Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas 2020. gada 31. augusta lēmumā norādītās ziņas, apmierinot ierosinājumu par kratīšanas veikšanu (lietas 8. lapa), 2020. gada 1. oktobra kratīšanas protokolā norādītās ziņas (lietas 11.-22. lapa) un izņemto mantu apskates laikā iegūtās ziņas (lietas 23.-31. lapa).

[5] Ar 2021. gada 3. marta Valsts drošības dienesta atzinumā Nr. /atzinuma numurs/ sniegtajām ziņām pierādīts, ka komplektā ir balta kartona kastīte, kurai pielīmēta uzlīme ar svītrkodu un numuru "/numurs/" un tajā esošās ierīces nosaukumu "Wifi Hidden Camera", CD disks ar ierīces lietošanas instrukciju un programmatūru, ierīces lietošanas instrukcija, microSD tipa atmiņas karšu lasītājs un microSD tipa atmiņas karte "Kingston" ar apjomu 64GB, apģērba pogu un skrūvju galvas imitācijas (septiņas) no melnas plastmasas, ierīce melnā plastmasas korpusā.

Ierīce sastāv no shēmas plates melnas plastmasas korpusā. Shēmas platei ir pievienots vads ar antenu un plakans kabelis ar kameras moduli ar "adatas acs" tipa lēcu (*pinhole lens*). Ierīces vienā sānā atrodas divi slēdži, gaismas diodes un microSD tipa atmiņas kartes ligzda. Ierīces galā atrodas USB pieslēgvieta. Ierīces izmēri (neskaitot antenas un kameras vadu) ir 65×30×16±1 mm. Ierīces kopējais svars ir 30,9±0,1 g.

Izpētot ierīci, noskaidrots, ka tā ir rūpnieciski izgatavota. Iespējamā izcelsmes valsts ir Ķīna. Ierīce var veikt videoierakstu. Ierakstītā informācija tiek saglabāta atmiņas kartē. Konfigurēt un vadīt ierīci iespējams ar viedtālruņa vai datora palīdzību, kuros uzinstalēta atbilstoša lietotne. Ar lietotnes palīdzību iespējams skatīties video arī tiešsaistes režīmā. Pārbaudot ierīci, konstatēts, ka pēc akumulatora baterijas uzlādes, ievietojot atmiņas karti, tā funkcionē un ir darba kārtībā.

Ierīce ir uzskatāma par tādu, kas primāri paredzēta slēptai videonovērošanai vai videodokumentēšanai. Ierīces komplektācijā ir iekļautas apģērba pogu imitācijas, kas paredzētas kameras maskēšanai. Ierīce atbilst Ministru kabineta 2007. gada 25. septembra noteikumu Nr. 645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" pielikuma 10A905.b.1 sadaļā "iekārtas un ierīces slēptai videonovērošanai un videodokumentēšanai" iekļautajām precēm.

Ierīce, atbilstoši Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma I nodaļas 1. panta 1. punktam, ir stratēģiskas nozīmes prece, jo ir iekļauta Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā (lietas 34.-35. lapa).

[6] Lieciniece/pers. C/ tiesas sēdē liecināja, kad viņu aicināja sniegt liecības Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, viņai pateica par kameru, bet nepateica, par kuru kameru runā. "Amazon" ir pirkuši divas kameras. Par konkrēto kameru /pers. B/ pateica, ka ir nopircis kameru. Viņi mēģināja kameru ieslēgt pirmajā stāvā, lai paskatītos, kā tā darbojas, bet tā negāja. Tas ir viss, ko lieciniece par to kameru zin, tad to nolika un aizmirsa par to. 2019. gadā meklēja citu cilvēku, kur nopirkt kameru un arī "Amazon" nopirka kameru. Pirmo kameru viņiem uzdāvināja vīramāte, viņa nopirka to no sava sakaru operatora un uzdāvināja, tā arī negāja. Otrā neveiksmīgā kamera ir tā, kuru nopirka vīrs. Trešo kameru lieciniece paprasīja vienai māmiņai, kādu viņa lieto, un to arī nopirka. Tikai trešā nopirktā kamera strādāja un to arī lietoja.

Kad saprata, ka vīram ir lielas problēmas dēļ šīs mazās kastītes, lieciniece piedalījās seminārā kā grāmatvedis, kuru pasniedza Valsts drošības dienests. Tur uzzināja, ka ir Stratēģiskās nozīmes preču kontroles nodaļa. Viņai pašai radās interese, ja viņas klients būtu nopircis šādu kameru un pajautātu viņai, vai drīkst šo kameru ievest Latvijā un par to nebūs kriminālatbildība. Šādu jautājumu uzdeva Stratēģiskas nozīmes preču eksporta kontroles nodaļas cilvēkiem Latvijas Ārlietu ministrijā. Viņiem uzdeva jautājumu, ka vēlas noskaidrot, vai preci var ievest Latvijā, un pielika klāt "linku", kuru viņi varētu atvērt vaļā, lai būtu viens pret viens, kādu kameru viņi iegādājās. Uzrakstīja, ka ir ārpakalpojumu grāmatvede un pārbauda šo preci. Uz ko viņai /pers. E/, Stratēģiskas nozīmes preču eksporta kontroles nodaļas vadītājs Latvijas Republikas Ārlietu ministrijā, atbildēja, ka šāda kamera netiek kontrolēta. Ja pie viņas grieztos klients un jautātu, vai šādu kameru var ievest Latvijā, viņa atbildētu, ka var, jo viņai ir atbildējusi šāda liela iestāde. Kad bija Valsts drošības dienesta seminārā, viņiem skaidroja, ka par precēm, kuras drīkst ievest, kuras nav divējādības nozīmes preces, ir jāprasa Ārlietu ministrijai vai Finanšu izlūkdienestam. Viņa prasīja to arī Finanšu izlūkdienestam, bet tur neatbildēja, tāpēc griezās Ārlietu ministrijā.

Kameru iegādājās /pers. B/, un viņi saprata, ka kameru vispār nevarēja palaist, nevarēja ieslēgt. Nebija vērts sūtīt kameru atpakaļ uz Vāciju. Nezin, kāpēc /pers. B/ izvēlējās tieši tādu kameru. Apsūdzība ir celta par vienu kameru, pārējās divas kameras ir mājās, ar vienu bērns spēlējas un pēdējo, kuru veiksmīgi nopirka, iedeva brālim. Nezin, kāpēc kratīšanas laikā tika izņemta tikai viena kamera.

[7] Tiesas rodas šaubas, ka ar liecinieces e-pastā norādītajām ziņām Ārlietu ministrijas Stratēģiskas nozīmes preču eksporta kontroles nodaļas pārstāvis pēc interneta veikalā minētajiem tehniskajiem parametriem varēja pilnībā noteikt kameras tehniskos datus. Tiesas ieskatā e-pastā sniegtās ziņas lieciniecei, ka ierīce netiek kontrolēta, nekalpo par pierādījumu ierīces patiesām tehniskām iespējām un ierīces faktisko stāvokli. Pierādāmās ziņas par ierīces tehniskajiem parametriem varēja konstatēt tikai redzot un apskatot ierīci kompetenta iestāde, sastādot atbilstošu atzinumu. Izskatāmajā lietā, ievērojot Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 5.[1] panta un 15. panta noteikumus, kompetentā institūcija bija Valsts drošības dienests, kam procesa virzītājs nosūtīja izņemtās mantas atzinuma sniegšanai (lietas 32., 33. lapa).

Turklāt lieciniece liecināja, ka e-pasts Ārlietu ministrijas Stratēģiskas nozīmes preču eksporta kontroles nodaļai nosūtīts, kad saprata, ka vīram ir problēmas, bet lietā noskaidrots, ka kamera tika iegādāta līdz 2020. gada 1. oktobrim. Tādējādi tiesas ieskatā pastāv šaubas, vai tehniskā informācija

par videokameru interneta veikalā pēc 2020. gada 1. oktobra bijusi tāda pati, kā laikā, kad tā tika iegādāta, un vai tā bija tik pilnīga interneta veikala norādītajās ziņās, ka pēc tām varēja noteikt ierīces patieso stāvokli.

[8] Tiesa, vērtējot apsūdzētā liecības, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 512. panta otrās daļas 5. punktu sprieduma pamatošanai ņem vērā arī apsūdzētā pirmstiesas izmeklēšanā prokuratūrā liecināto, ka ierīci iegādājās 2019. gada nogalē, lai veiktu saimniecisko darbību, lai kontrolētu atkritumu apsaimniekošanas laukumus, kuros reizēm tika izgāzti nelikumīgi atkritumi (lietas 62.-65. lapa).

Tiesa secina, ka apsūdzētais nav bijis konsekvents savā aizstāvības pozīcijā. Apsūdzētais liecībās izteicis divas dažādas versijas par kameras iegādes mērķi. Tiesa apsūdzētā liecības vērtē kā savu darbību subjektīvu izskaidrojumu ar nolūku izvairīties no krimināatbildības un soda.

Tiesa, vērtējot liecinieces /pers. C/ liecības, ņem vērā, ka viņa kā apsūdzētā laulātā ir ieinteresēta, lai /pers. B/ netiktu saukts pie krimināatbildības un sodīts. Tiesa liecinieces /pers. C/ liecības vērtē kā subjektīvas, no kurām nav gūstamas objektīvas ziņas par ierīces iegādes apstākļiem un tās tehniskajiem parametriem.

Turklāt, aplūkojot ierīces izskatu, tās formu, izmēru, apģērba pogu un skrūvju galvas imitācijas ierīces iespējamai maskēšanai, tiesa piedod lielāku ticamību apsūdzētā pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām, ka ierīce bija paredzēta saimnieciskās darbības vajadzībām, vairāk slēptai videonovērošanai. Papildus tiesa pievērš uzmanību iegādātās ierīces nosaukumam "Wifi Hidden Camera", kas tulkojumā no angļu valodas nozīmē "Wifi slēptā kamera" (*https://translate.tilde.com/#)*. Tādējādi tiesa netic apsūdzētā norādītajam, ka internetā nevarēja saprast ierīces izmērus un kameras parametros neiedziļinājās. Tiesas ieskatā tieši kameras nosaukums liecina par ierīces pielietojumu slēptai, nemanāmai videonovērošanai, ko apsūdzētais, pasūtot ierīci, apzināti izvēlējies. Tiesas ieskatā slēpta videonovērošana nebūtu nepieciešama maza guļoša bērna novērošanai, kas liecina par apsūdzētā un liecinieces tiesā sniegto liecību neatbilstību patiesajiem kameras iegādes mērķiem.

Tiesas ieskatā nav nozīmes apsūdzētā norādītajam, ka kamera nav bijusi lietojama, pats apsūdzētais ierīci nav speciāli pārveidojis, nav to ieslēpis vai maskējis, bet tāda bija no rūpnīcas. Tiesa par objektīvām atzīst ziņas, kas sniegtas kompetentas iestādes, Valsts drošības dienesta, atzinumā, ka ierīce var veikt videoierakstu, ka pēc akumulatora baterijas uzlādes, ievietojot atmiņas karti, tā funkcionē un ir darba kārtībā. Ierīce ir uzskatāma par tādu, kas primāri paredzēta slēptai videonovērošanai vai videodokumentēšanai.

[9] Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 1. panta 1. punktā noteikts, ka stratēģiskas nozīmes preces ir sistēmas, iekārtas, to sastāvdaļas, materiāli, ķīmiskās vielas, priekšmeti, programmatūras, tehnoloģijas un pakalpojumi, kas ietverti (..) Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā.

Minētā likuma 3. pants noteic, ka Latvijas Republikas Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu nosaka Ministru kabinets.

Atbilstoši likuma $5.^1$ pantam, fiziskajām personām aizliegts iegādāties, glabāt un lietot Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minētas, sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem vai to traucēšanai speciāli radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumentus un to komponentus un programmatūru.

Atbilstoši Valsts drošības dienesta atzinumam, izņemtā ierīce atbilst minētajiem kritērijiem.

[10] Saskaņā ar 2007. gada 25. septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" 2. punktu nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minēto preču un pakalpojumu pārvietošanai, eksportam, importam un tranzītam nepieciešama Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejas izsniegta licence.

Noteikumu pielikuma 10A905. sadaļā iekļautas sevišķā veidā veicamiem operatīvās darbības pasākumiem vai to traucēšanai speciāli radītas vai pielāgotas iekārtas, ierīces vai instrumenti, komponentes un programmatūra. Piezīmē norādīts, ka kontrolei tiek pakļauts 10A905. sadaļā minēto iekārtu, ierīču, instrumentu, komponenšu un programmatūras imports, pārvietošana no Eiropas Savienības dalībvalstīm, ražošana, lietošana un glabāšana.

10A905. sadaļas b) punkta 1. apakšpunktā iekļautas iekārtas un ierīces slēptai videonovērošanai vai fotodokumentēšanai un videodokumentēšanai: fotokameras un videokameras, kurām piemīt kāda no turpmāk minētajām pazīmēm: tās ir speciāli izstrādātas, pielāgotas vai pārveidotas slēptai videonovērošanai vai fotodokumentēšanai un videodokumentēšanai; tās ir maskētas kā citi priekšmeti, iekārtas vai ierīces; tās ir ieslēptas vai maskētas citā priekšmetā, iekārtā, ierīcē, konstrukcijā vai līdzīgā ierīcē; to izmērs ir 40×40×40 mm vai mazāks; to diametrs ir 25 mm vai mazāks; tās ir aprīkotas ar "adatas acs" tipa lēcu (*pinhole lens*).

Noteikumu pielikums paredz izņēmumus, kad 10A905. sadaļas "b" apakšpunktu nepiemēro, kurus tiesa nekonstatē apsūdzētā dzīvesvietā atrastajai ierīcei.

Lietā ir pierādīts, ka izņemto ierīci apsūdzētais iegādājās un glabāja savā dzīvesvietā. Ierīce ir paredzēta slēptai videonovērošanai un videodokumentēšanai, tai ir "adatas acs" tipa lēca (*pinhole lens*), un tā atbilst 2007. gada 25. septembra Ministru kabineta noteikumos Nr.645 "Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" minētajiem kritērijiem.

[11] Tiesa atzīst par nepamatotiem aizstāves iebildumus, ka ierīce primāri paredzēta slēptai novērošanai, bet var pielietot arī citām vajadzībām, ka tā bijusi acīmredzami nederīga, tai nav saiknes ar sevišķā veidā veiktiem pasākumiem, jābūt saistībai ar operatīvo izsekošanu, iekļūšanu, ka līdzīga veida kameras ir minētas likumā, bet konkrēta nav iekļauta. Aizstāve nesaredz apsūdzētā rīcībā nedz bīstamību, nedz kaitējumu.

[11.1] Atbilstoši Valsts drošības dienesta atzinumā norādītajam, ierīce funkcionē un ir darba kārtībā.

Slēpta videonovērošana atbilst sevišķā veidā veicamiem operatīvās izmeklēšanas pasākumiem. Atbilstoši Operatīvās darbības likums 7. panta ceturtajai daļai, operatīvā korespondences kontrole, operatīvā personas paustās vai uzglabātās informācijas satura iegūšana no tehniskajiem līdzekļiem, operatīvā nepublisku sarunu slepena noklausīšanās (arī pa tālruni, ar elektroniskajiem un cita veida sakaru līdzekļiem), operatīvā publiski nepieejamas vietas videonovērošana, operatīvā darījumu pārraudzība kredītiestādes vai finanšu iestādes klienta kontā, operatīvā iekļūšana un ilgstoša operatīvā novērošana (izsekošana) veicama tikai sevišķajā veidā un ar Augstākās tiesas priekšsēdētāja vai viņa īpaši pilnvarota Augstākās tiesas tiesneša akceptu.

[11.2] Krimināllikuma $237.^1$ panta otrajā daļā paredzētais "(..) noziegums skaitās par pabeigtu ar brīdi, kad izdarīts normas dispozīcijā norādīto priekšmetu aprites aizlieguma pārkāpums (formāls sastāvs)." (*V. Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2019, 344. lapa, 17. punkts*).

Tādējādi apsūdzētā darbībās nav nepieciešams konstatēt radīto kaitējumu, nav nepieciešamas iestājušās sekas, lai atzītu, ka apsūdzētais izdarījis Krimināllikuma $237.^1$ panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo noziedzīgu nodarījumu.

[12] Tiesas spriešanā ietilpst ne tikai pienākums lemt par celtās apsūdzības pamatotību, bet arī pienākums ievērot vispārējos kriminālprocesa pamatprincipus, kas noteikti Kriminālprocesa likuma 1. pantā, proti, krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums. Tiesai jāpanāk šis noregulējums, rīkojoties materiālo un procesuālo tiesību normu ietvaros, proti, atsevišķos gadījumos pēc savas iniciatīvas grozot apsūdzību atbilstoši tiesas noskaidrotajiem lietas faktiskajiem apstākļiem. Tas nozīmē, ka arī tiesa var grozīt celto apsūdzību, ievērojot kriminālprocesa pamatprincipus, tostarp apsūdzētā tiesības uz aizstāvību, lai panāktu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu (*Senāta Krimināllietu departamenta 2012. gada*

11. oktobra lēmums lietā Nr. SKK-379/2012).

Tiesa, ievērojot Kriminālprocesa likuma 455. panta trešajā daļā ietverto nosacījumu par tiesas tiesībām atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, uzskata par iespējamu un nepieciešamu grozīt apsūdzētajam /pers. B/ celto apsūdzību. Tiesa no prokurora uzturētās apsūdzības izslēdz ierīces iegādāšanās laiku "bet ne vēlāk kā 2015. gada 3. decembrī", jo tiesas ieskatā apsūdzībā norādītais laiks nav pamatots ar lietā esošajiem pierādījumiem. Apsūdzētais prokuratūrā liecināja, ka kameru iegādājās 2019. gadā, tiesā liecināja, ka iegādājās 2018. gada novembrī. Tiesa atzīst, ka nedz pirmstiesas izmeklēšanā, nedz iztiesāšanā objektīvi pierādījumi par kameras iegādes laiku un vietu nav iegūti, tādējādi ierīces iegādes vieta un laiks precīzi nav noskaidroti.

Tiesas ieskatā šādi apsūdzības grozījumi nepasliktina apsūdzētā stāvokli un nepārkāpj viņa tiesības uz aizstāvību, bet grozījumi atbilst pierādītajiem noziedzīgā nodarījuma faktiskajiem apstākļiem.

[13] Saskaņā ar Krimināllikuma 1. panta pirmo daļu pie krimināltbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

"No subjektīvās puses noziedzīgais nodarījums ir tīšs, jo vainīgais apzinās savas rīcības kaitīgumu un apzināti izdara pantā norādītās darbības." (*V. Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2019, 344. lapa, 18. punkts*).

Uz subjektīvās puses esamību norāda apsūdzētā faktiskās darbības, proti, pēc kameras nosaukuma, formas, vizuālā izskata, detaļām, izmēra bija saprotams, ka ierīce paredzēta nepamanāmai, slēptai novērošanai un, zinot minētos datus, ierīci /pers. B/ to iegādājās un atstāja glabāšanā dzīvesvietā.

Krimināllikuma 237.[1] panta "otrajā daļā ietvertais noziedzīgais nodarījums (mazāk smags noziegums) ir vērsts pret jurisdikcijas interesēm noziedzīgu nodarījumu atklāšanas un izmeklēšanas procesā." (*V. Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2019, 341. lapa, 1. punkts*).

Objektīvā puse izpaudās /pers. B/ iegādājoties un glabājot sevišķā veidā veicamu operatīvās darbības noteikumiem speciāli radītu ierīci bez attiecīgas licences, tādējādi pārkāpjot tādu ierīču aprites aizliegumu.

[14] Izvērtējusi pierādījumus kopumā, tiesa konstatē visu objektīvo un subjektīvo pazīmju kopumu, un atzīst, ka apsūdzētais izdarīja Krimināllikuma 237.[1] panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Iztiesāšanas laikā tiesai neradās šaubas par apsūdzētā vainu, kas būtu vērtējamas par labu apsūdzētajam, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 19. panta trešajai daļai.

[15] Atbilstoši Krimināllikuma 46. panta otrajai daļai, nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību. Atbilstoši Krimināllikuma 46. panta trešajai daļai, nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu Krimināllikuma 237.[1] panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums ir mazāk smags noziegums, panta sankcija paredz brīvības atņemšanas sodu uz laiku līdz diviem gadiem, īslaicīgu brīvības atņemšanu, probācijas uzraudzību, sabiedrisko darbu vai naudas sodu, atņemot tiesības uz noteiktu nodarbošanos uz laiku līdz pieciem gadiem.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais iepriekš nav sodīts. Noskaidrots, ka apsūdzētajam ir deklarētā dzīvesvieta, ir maģistra grāds uzņēmējdarbībā, strādā SIA "/SIA nosaukums/" par sastatņu montētāju, precējies, ir trīs nepilngadīgi apgādājamie.

Tiesa nekonstatē /pers. B/ atbildību mīkstinošus apstākļus saskaņā ar Krimināllikuma 47. pantu un Krimināllikuma 48. panta pirmajā daļā minētos atbildību pastiprinošus apstākļus.

[16] Apsūdzētajam ir jāsaņem taisnīgs, atbilstošs sods par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, tādējādi aizsargājot sabiedrības drošību un atjaunojot taisnīgumu. Sodam jālīdzsvaro gan apsūdzētā, gan sabiedrības intereses. Soda piemērošanai jāveicina soda prevencijas uzdevuma izpilde, jānostiprina gan vainīgās personas, gan citu personu pārliecība par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas.

[17] Ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, ka noziedzīgs nodarījums vērsts pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību, pret jurisdikcijas interesēm noziedzīgu nodarījumu atklāšanas un izmeklēšanas procesā, un izvērtējot apsūdzētā personību, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam piemērojams sabiedrībā izciešams sods sabiedrisko darbu veidā, kā to lūdza valsts apsūdzības uzturētājs. Kā arī obligāti piemērojams panta sankcijā paredzētais papildsods, atņemot tiesības uz noteiktu nodarbošanos, apsūdzētajam atņemot tiesības veikt jebkādas darbības ar stratēģiskas nozīmes precēm.

Tiesa atzīst, ka ar šādu soda veidu ir panākams Krimināllikuma 35. pantā noteiktais soda mērķis – aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Soda mēra noteikšanā tiesa ņem vērā, ka nav konstatēti apsūdzētā atbildību mīkstinoši apstākļi un atbildību pastiprinoši apstākļi.

[18] Apsūdzētajam/pers. B/ drošības līdzeklis pirmstiesas procesā nav piemērots, tiesa nesaskata Kriminālprocesa likuma 241. panta pirmajā daļā noteikto pamatu drošības līdzekļa piemērošanai.

[19] Pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 240. panta pirmās daļas 1. punktam, kā nevērtīgi iznīcināmi lietiskie pierādījumi "Wifi Hidden Camera", 10 Support IOS 1 Android/PC kastītē, papildus pamācība, optiskais disks, mikro SD karte, apaļas formas plastmasas turētājs, kas glabājas Valsts drošības dienestā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520. pantu tiesa

nosprieda

atzīt /pers. B/ par vainīgu Krimināllikuma 237.[1] panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīt viņu ar sabiedrisko darbu uz 170 (viens simts septiņdesmit) stundām, atņemot tiesības veikt jebkādas darbības ar stratēģiskas nozīmes precēm uz 2 (diviem) gadiem.

Soda izpildei /pers. B/ jāierodas Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai 10 darba dienu laikā no dienas, kad stājies spēkā tiesas nolēmums.

Nepiemērot drošības līdzekli.

Pēc sprieduma spēkā stāšanās iznīcināt lietiskos pierādījumus: "Wifi Hidden Camera", 10 Support IOS 1 Android/PC kastītē, papildus pamācību, optisko disku, mikro SD karti, apaļas formas plastmasas turētāju, kas glabājas Valsts drošības dienestā.

Pilnu spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no tā pieejamības dienas Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Pilns spriedums sagatavots un pieejams 2022. gada 11. martā.

Rīgas rajona tiesas tiesnese A. Briede